

Zajednica opština Crne Gore
KOMISIJA ZA FINANSIRANJE LOKALNE SAMOUPRAVE
Br: 03-737/11
Podgorica, 28.09.2011. godine

Analiza uticaja izmjenjenih zakonskih rješenja na finansiranje lokalnih samouprava

Uvodne napomene

Zakon o finansiranju lokalne samouprave, kao sistemski zakon u oblasti finansiranja lokalnih samouprava, i Zakon o porezu na nepokretnosti, kojim se reguliše način uvođenja, naplate i kontrole najvažnijeg lokalnog prihoda, su sa svojim posljednjim izmjenama stupili na snagu 01.01.2011. godine. Namjera je bila da se unaprijedi normativni okvir u ovoj oblasti i prilagodi postojećoj društveno-ekonomskoj situaciji.

Postavlja se pitanja koliko se u tome uspjelo. Naime, bez obzira na nove i izmijenjene zakonske odredbe, problemi u implementaciji pojedinih rješenja su i dalje ostali da egzistiraju u sistemu finansiranja lokalnih samouprava. Pri tome, ne treba zaboraviti stanje krize u svjetskim javnim finansijama, s jedne strane, i problem deficita i njegovog finansiranja, s druge strane, kako na nivou državnog i tako i na nivou budžeta lokalnih samouprava u Crnoj Gori.

Imajući u vidu ovu činjenicu, Ministarstvo finansija i Zajednica opština su 23. februara 2011.godine organizovali sastanak na temu implementacije zakonskih rješenja u oblasti finansiranja lokalnih samouprave.

Kako je jedan od zaključaka ovog sastanka bio i to da se nakon pola godine od primjene novih rješenja napravi analiza koja će pokazati stvarne efekte ovih izmjena na budžete lokalnih samouprava, to je Komisija za finansiranje lokalne samouprave Zajednica opština, u saradnji sa Stručnom službom, pripremila ovu analizu uticaja izmjena zakonskih rješenja na finansiranje lokalnih samouprava.

Ova analiza je pripremljena na osnovu podataka koje su sve jedinice lokalnih samouprava dostavili Zajednici opština o ostvarivanju prihoda po svim osnovama u uporednim periodima jan-jun 2010 – jan-jun 2011. godine.

I OSTVARENJE PRIHODA BUDŽETA LOKALNIH SAMOUPRAVA PO IZVORIMA PRIHODA (jan-jun 2010 – jan-jun 2011)

Na osnovu podataka dobijenih iz svih lokalnih samouprava, ukupno ostvareni prihodi svih lokalnih samouprava u prvom polugodištu 2011. godine iznose 89.672.315,60 eura, što je za oko 5,81% više nego u istom periodu prošle godine (84.750.471,68 eura).

U narednoj tabeli daje se pregled ostvarivanja prihoda jedinica lokalnih samouprava po svim osnovama u uporednim periodima jan-jun 2010 - 2011. godine:

Vrsta prihoda	2010. (jan -jun)	2011. (jan-jun)	razlika u ostvarenju (nominalno)	indeks
I LOKALNI PRIHODI	46,081,708.89	41,839,586.92	(4,242,121.97)	90.79
<i>1. Lokalni porezi</i>	<i>15,270,664.76</i>	<i>15,721,749.89</i>	<i>451,085.13</i>	<i>102.95</i>
<i>2. Lokalne takse</i>	<i>2,973,947.00</i>	<i>2,935,673.94</i>	<i>(38,273.06)</i>	<i>98.71</i>
<i>3. Naknade</i>	<i>14,989,230.19</i>	<i>13,722,379.17</i>	<i>(1,266,851.02)</i>	<i>91.55</i>
<i>4. Ostali lokalni prihodi</i>	<i>6,396,718.71</i>	<i>5,858,306.61</i>	<i>(538,412.10)</i>	<i>91.58</i>
<i>5. Prihodi od prodaje imovine</i>	<i>6,451,148.23</i>	<i>3,601,477.31</i>	<i>(2,849,670.92)</i>	<i>55.83</i>
II USTUPLJENI PRIHODI	11,000,047.77	14,046,521.28	3,046,473.51	127.70
<i>1. Porez na dohodak fizičkih lica</i>	<i>5,047,140.25</i>	<i>6,082,430.15</i>	<i>1,035,289.90</i>	<i>120.51</i>
<i>2. Porez na promet nepokretnosti</i>	<i>4,322,815.58</i>	<i>4,256,781.98</i>	<i>(66,033.60)</i>	<i>98.47</i>
<i>3. Konces.nak.za koriš.prirodnih dobara</i>	<i>936,501.49</i>	<i>2,635,683.83</i>	<i>1,699,182.34</i>	<i>281.44</i>
<i>4. God.nakn.za registraciju mot.vozila</i>	<i>693,590.45</i>	<i>697,584.17</i>	<i>3,993.72</i>	<i>100.58</i>
<i>5. Nak.za kor.drum.mot.voz.i pr.voz.(eko naknada)</i>	<i>-</i>	<i>374,041.15</i>	<i>374,041.15</i>	<i>-</i>
III EGALIZACIONI FOND	7,384,766.00	10,246,685.65	2,861,919.65	138.75
IV TRANSFERI	604,780.49	719,231.36	114,450.87	118.92
<i>1. Uslovne dotacije iz budžeta Republike</i>	<i>187,700.00</i>	<i>119,112.06</i>	<i>(68,587.94)</i>	<i>63.46</i>
<i>2. Ostali tra.(subv.od budžetskih korisnika)</i>	<i>417,080.49</i>	<i>600,119.30</i>	<i>183,038.81</i>	<i>143.89</i>
V DRUGA PRIMANJA	19,679,168.53	22,820,290.39	3,141,121.86	115.96
<i>1. Donacije</i>	<i>809,056.89</i>	<i>1,618,846.01</i>	<i>809,789.12</i>	<i>200.09</i>
<i>2. Pozajmice i krediti</i>	<i>4,447,082.59</i>	<i>7,266,601.96</i>	<i>2,819,519.37</i>	<i>163.40</i>
<i>3. Sredstva prenešena iz prethodne godine</i>	<i>14,423,029.05</i>	<i>13,934,842.42</i>	<i>(488,186.63)</i>	<i>96.62</i>
UKUPNO:	84,750,471.68	89,672,315.60	4,921,843.92	105.81

Opštine su u prvom polugodištu 2011. godine ostvarile po osnovu:

- 1) **lokalnih prihoda** (lokalni porezi, lokalne takse, naknade, ostali lokalni prihodi i prihodi po osnovu prodaje imovine) - **41.839.586,92 eura**, što je **46,66%** ukupno ostvarenih prihoda u 2011. godini, a istovremeno i za oko **9,21%** manje nego u istom periodu prethodne godine (**46.081.708,89 eura**);

Ovo smanjenje lokalnih prihoda je značajnim dijelom uslovljeno ukidanjem poreza na potrošnju, poreza na firmu ili naziv i poreza na igre na sreću ili zabavne igre, čiji prihodi u uporednim periodima pokazuju rapitad pad.

Takođe, ono što zabrinjava jeste i smanjenje prihoda po osnovu prodaje imovine i naknade za komunalno opremanje. Veza između ova dva prihoda je dobrim dijelom ekonomski pokazatelj stanja investicionih aktivnosti u loklanim samoupravama.

Vrsta prihoda	2010. (jan -jun)	2011. (jan-jun)	razlika u ostvarenju (nominalno)	index
I LOKALNI PRIHODI	46,081,708.89	41,839,586.92	(4,242,121.97)	90.79
1. Lokalni porezi	15,270,664.76	15,721,749.89	451,085.13	102.95
<i>Priraz porezu na dohodak fizičkih lica</i>	6,064,976.49	6,361,497.97	296,521.48	104.89
<i>Porez na nepokretnosti</i>	6,829,364.67	8,679,663.56	1,850,298.89	127.09
<i>Porez na potrošnju</i>	685,901.83	161,665.88	(524,235.95)	23.57
<i>Porez na firmu ili naziv</i>	1,384,223.23	405,143.19	(979,080.04)	29.27
<i>Porez na neizgrađeno građevinsko zemljište</i>	-	40,324.20	40,324.20	-
<i>Porez na igre na sreću i zabavne igre</i>	306,198.54	73,455.09	(232,743.45)	23.99
2. Lokalne takse	2,973,947.00	2,935,673.94	(38,273.06)	98.71
<i>Lokalne administrativne takse</i>	1,165,789.17	1,160,627.18	(5,161.99)	99.56
<i>Lokalne komunalne takse</i>	1,739,169.61	1,704,996.95	(34,172.66)	98.04
<i>Boravišne takse</i>	19,644.86	8,315.41	(11,329.45)	42.33
<i>Turistička taksa</i>	49,343.36	61,734.40	12,391.04	125.11
3. Naknade	14,989,230.19	13,722,379.17	(1,266,851.02)	91.55
<i>Naknade za korišćenje građevinskog zemljišta</i>	361,417.84	146,750.08	(214,667.76)	40.60
<i>Naknade za komunalno opremanje</i>	12,034,772.73	11,295,061.10	(739,711.63)	93.85
<i>Naknade za korišćenje opštinskih puteva</i>	1,797,352.36	1,500,908.19	(296,444.17)	83.51
<i>Ostale naknade</i>	795,687.26	779,659.80	(16,027.46)	76.18
4. Ostali lokalni prihodi	6,396,718.71	5,858,306.61	(538,412.10)	91.58
<i>Prihodi od kamata</i>	99,460.33	41,487.43	(57,972.90)	41.71

<i>Novčane kazne i oduzete imovinske koristi</i>	133,812.08	116,015.19	(17,796.89)	86.70
<i>Prihodi koje svojom djel. ostvare opšt. organi</i>	1,404,517.09	1,733,828.83	329,311.74	123.45
<i>Prihodi od zakupa poslovnih prostorija</i>	2,516,412.46	744,885.82	(1,771,526.64)	29.60
<i>Ostali prihodi</i>	2,242,516.75	3,222,089.34	979,572.59	143.68
5. Prihodi od prodaje imovine	6,451,148.23	3,601,477.31	(2,849,670.92)	55.83

2) **ustupljenih prihoda** (porez na dohodak, porez na promet nepokretnosti, koncesione i druge naknade za korišćenje prirodnih bogatstava, godišnja naknada za registraciju motornih vozila, naknada za korišćenje drumskih motornih vozila i priključnih vozila (eko naknada) - **14.046.521,28 eura**, što je **15,66%** ukupno ostvarenih prihoda lokalnih samouprava u periodu jan-jun 2011. godine, a istovremeno i za oko **27,70%** više nego u istom periodu prethodne godine (**11.000.047,77 eura**)

3) **Egalizacionog fonda** – **10.246.685,65 eura**, što je **11,43%** od ukupno ostvarenih prihoda svih lokalnih samouprava u ovom periodu i istovremeno **38,75%** više u odnosu na isti period prethodne godine (**7.384.766,00 eura**)

4) **transfera** (uslovne dotacije, ostali transferi (subvencije od budžetskih korisnika) -**719.231,36 eura**, što je **0,80%** od ukupno ostvarenih prihoda svih lokalnih samouprava u ovom periodu i istovremeno u odnosu na isti period prethodne godine više za oko **18,2%** (**604.780,49 eura**)

5) **drugih primanja** (donacije, krediti i pozajmice, prenijeta sredstva iz prethodne godine) – **22.820.290,39 eura**, što je **25,45%** od ukupno ostvarenih prihoda svih lokalnih samouprava u ovom periodu i istovremeno za oko **15,96%** više nego u istom periodu prethodne godine (**19.679.168,53 eura**)

II OSTVARENJE PRIHODA BUDŽETA PO JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE (jan-jun 2010 – jan-jun 2011)

U narednoj tabeli daje se pregled ostvarivanja ukupnih prihoda po pojedinim jedinicama lokalne samouprave:

Opština	<i>jan-jun 2010</i>	<i>jan-jun 2011</i>	<i>razlika - nominalno</i>	<i>indeks</i>
Andrijevica	357,735.78	1,029,493.45	671,757.67	287.78
Bar	7,404,848.11	4,846,255.79	- 2,558,592.32	65.45
Berane	2,282,821.81	2,431,748.52	148,926.71	106.52
Bijelo Polje	4,796,019.59	3,816,262.62	- 979,756.97	79.57
Budva	7,726,013.52	7,893,037.84	167,024.32	102.16
Danilovgrad	1,794,166.94	1,167,496.01	- 626,670.93	65.07
Žabljak	583,981.31	530,268.82	- 53,712.49	90.80

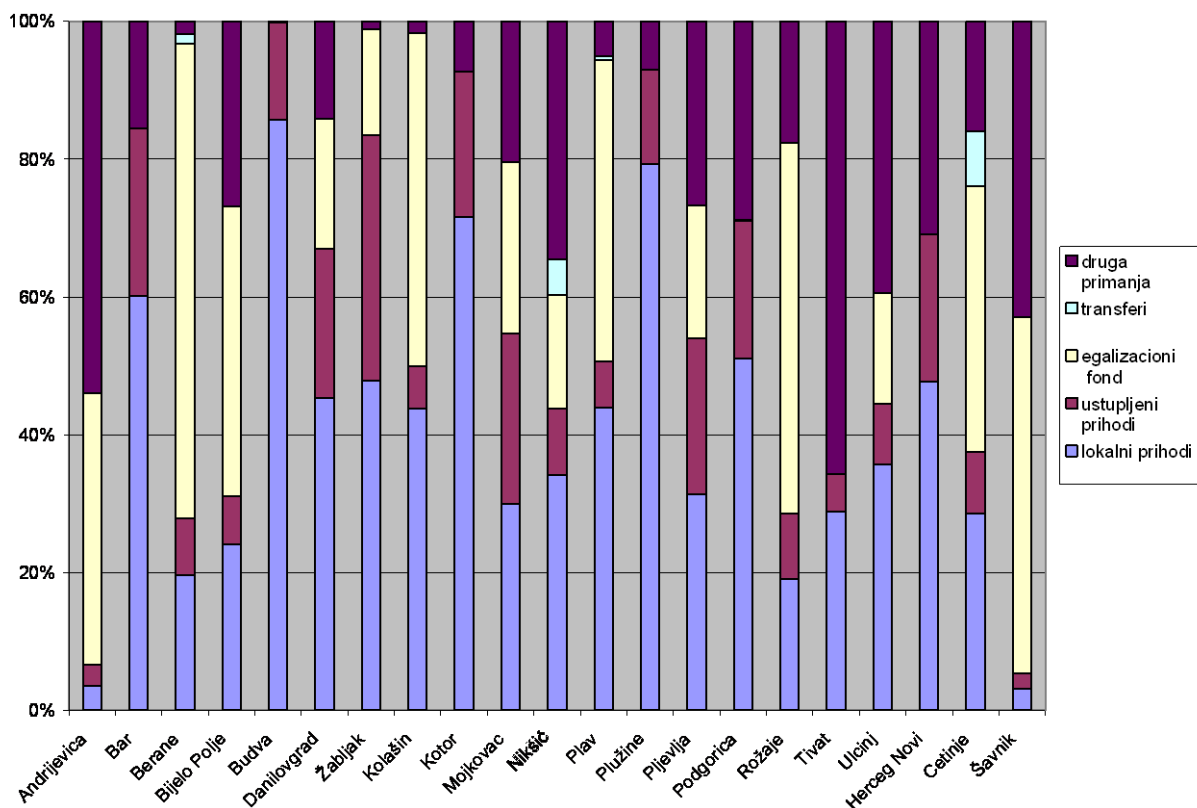
Kolašin	960,672.53	1,445,883.97	485,211.44	150.51
Kotor	3,797,422.26	3,580,058.54	- 217,363.72	94.28
Mojkovac	689,347.27	1,020,392.22	331,044.95	148.02
Nikšić	4,233,814.25	9,086,654.56	4,852,840.31	214.62
Plav	828,156.91	945,883.79	117,726.88	114.22
Plužine	2,242,870.75	1,987,630.74	- 255,240.01	88.62
Pljevlja	2,812,570.47	4,691,112.67	1,878,542.20	166.79
Podgorica	26,208,340.67	27,324,225.14	1,115,884.47	104.26
Rožaje	1,339,716.17	1,790,568.25	450,852.08	133.65
Tivat	6,925,403.84	5,915,372.95	- 1,010,030.89	85.42
Ulcinj	2,135,929.86	1,948,928.87	- 187,000.99	91.24
Herceg Novi	5,354,100.18	5,356,387.52	2,287.34	100.04
Cetinje	1,679,827.00	2,007,077.00	327,250.00	119.48
Šavnik	596,712.46	857,576.33	260,863.87	143.72
Ukupno	84,750,471.68	89,672,315.60	4,921,843.92	105.81

Na osnovu navedenih podataka, najveće učešće u ukupnim prihodima svih lokalnih samouprava u 2011. godini pripada: Podgorici 30,47% (27.324.225,14 eura), Nikšiću 10,13% (9.086.654,56 eura), Budvi 8,80% (7.892.037,84 eura), Tivat 6,60% (5.915.372,95 eura).

Najveće rast **ukupnih prihoda** u dva navedena uporedna perioda zabilježen je u opštini Andrijevica (187,78%), Nikšić (114,62%), Kolašin (50,51%), Mojkovac (48,02%), itd. Budući da se radi o ukupnim prihodima lokalnih samouprava, ova su povećanja ostvarena uglavnom većim prihodima iz Egalizacionog fonda i većim kreditnim zaduženjem, čija će struktura i indeks rasta/pada biti prikazan u kasnijem dijelu ove Analize.

Ukupni prihodi su zabilježili pad u odnosu na isti period prethodne godine u opštinama Danilovgrad (34,93%), Bar (34,55%), Bijelo Polje (20,43%), Tivat (14,58%), Plužine (11,38%), Žabljak (9,20%), Ulcinj (8,76%) i Kotor (5,72%).

Grafikonom je prikazana struktura ukupnih prihoda u svim lokalnim samoupravama za period jan-jun 2011. godine:

Na osnovu ovih podataka, lokalni prihodi dominiraju u strukturi ukupnih prihoda sljedećih lokalnih samouprava: Budva 85,75%, Plužine 79,22%, Kotor 71,65%, Bar 60,06%, dok su ustupljeni prihodi značajna stavka u strukturi prihoda u opštinama: Žabljak 35,53%, Mojkovac 24,70%, Bar 24,38%, Pljevlja 25,38%.

Na drugoj strani, opštine Berane (68,86%), Rožaje (53,83%), Šavnik (51,73%), najveći dio svojih obaveza servisiraju zahvaljujući sredstvima iz Egalizacionog fonda.

III UPOREDAN PREGLED OSTVARENJA U ODNOSU NA ONE PRIHODE ČIJE SU IZMJENE ZAKONSKIH RJEŠENJA STUPILE NA SNAGU 01.01.2011. GODINE

Illa. Lokalni prihodi

1. Porez na potrošnju, porez na firmu ili naziv, porez na igre na sreću i zabavne igre

Važeći Zakon o finansiranju lokalne samouprave, počev od 01.01.2011. godine, kao sopstvene (lokalne) prihode ne uključuje prihode po osnovu poreza na potrošnju, poreza na firmu ili naziv i poreza na igre na sreću i zabavne igre, tako da su lokalne samouprave u prvoj polovini ove godine naplaćivale ove prihode samo po osnovu zaduženja iz prethodnih godina.

Tako je u periodu jan-jun 2011. godine naplaćeno samo 640.264,16 eura po osnovu ovih prihoda, što je za oko 73,06% manje nego u istom periodu prethodne godine (2.376.323,60 eura) (tabela 2 poglavlje I).

2. Porez na nepokretnosti

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti koji je takođe stupio na snagu 01.01.2011. godine proširena je poreska osnovica i povećana poreska stopa, što je dovelo izmjena u sistemu oporezivanja nepokretnosti.

Ovakva zakonska rješenja su, između ostalog, proizvele sljedeće implikacije na opštinske budžete:

Opština	jan-jun 2010	jan-jun 2011	razlika - nominalno	indeks
Andrijevica	15,804.57	4,024.98	- 11,779.59	25.47
Bar	597,605.44	854,322.25	256,716.81	142.96
Berane	29,777.84	24,221.32	- 5,556.52	81.34
Bijelo Polje	93,330.05	104,944.49	11,614.44	112.44
Budva	653,616.32	1,412,724.68	759,108.36	216.14
Danilovgrad	31,269.00	46,709.71	15,440.71	149.38
Žabljak	38,146.57	35,836.75	- 2,309.82	93.94
Kolašin	134,608.18	156,966.68	22,358.50	116.61
Kotor	378,885.10	361,212.81	- 17,672.29	95.34
Mojkovac	17,425.85	20,858.05	3,432.20	119.70
Nikšić	846,608.20	1,638,494.27	791,886.07	193.54
Plav	15,749.29	18,485.05	2,735.76	117.37
Plužine	938,421.33	773,444.66	- 164,976.67	82.42
Prijevlja	476,574.41	281,935.16	- 194,639.25	59.16
Podgorica	1,523,509.84	1,553,350.81	29,840.97	101.96
Rožaje	3,953.98	12,808.78	8,854.80	323.95
Tivat	342,553.18	449,547.60	106,994.42	131.23
Ulcinj	224,546.81	290,881.09	66,334.28	129.54
Herceg Novi	422,787.03	500,430.98	77,643.95	118.36
Cetinje	39,946.00	128,286.00	88,340.00	321.15
Šavnik	4,245.68	10,177.44	5,931.76	239.71
Ukupno	6,829,364.67	8,679,663.56	1,850,298.89	127.09

U periodu jan-jun 2011. godine sve jedinice lokalne samouprave u Crnoj Gori su ostvarile ukupno 8.679.663,56 eura, što je za oko 27,09% više nego u istom periodu prethodne godine (6,829,364.67 eura).

Najveće prihode po ovom osnovu su ostvarile opštine: Nikšić – 1.638.494,27 eura (18,88%); Podgorica 1.553.350,81 eura (17,90%); Budva 1.412.724,68 eura (16,27%), dok su značajniji rast u odnosu na isti period prethodne godine ostvarile opštine: Rožaje za 223,95%, Cetinje za 221,15%, Šavnik za 139,71%.

U odnosu na isti period prethodne godine, smanjenje prihoda po osnovu poreza na nepokretnosti ostvarile su opštine: Andrijevića 74,53%, Pljevlja 40,84%, Berane 18,66%, Plužine 17,58%, Žabljak 6,06% i Kotor 4,66%.

No, bez obzira na ovakve uporedne podatke, kvalitetnija saradnja sa nadležnim državnim organima, dobijanje ažurnijih podataka, efikasniji mehanizmi naplate s jedne strane, uz adekvatno angažovanje prvenstveno organa lokalne uprave, s druge strane, stvaraju pretpostavke za efikasnije ubiranje prihoda po ovom osnovu i korišćenje većeg stepena fiskalnog kapaciteta lokalnih samouprava.

IIIb. Ustupljeni prihodi

Ustupljeni prihodi su u ukupnom iznosu za period jan-jun 2011. godine pokazali rast za oko 27,70% (tabela 1, poglavlje I).

No, stiče se utisak da ovaj podatak stvara iskrivljenu sliku kada je riječ o povećanju ukupne mase ovih prihoda, budući da su posljednjim zakonskim izmjenama povećani procenti pripadnosti ovih prihoda lokalnim samoupravama. Činjenica je da se radi o prihodima koji u nekoliko posljednjih godina pokazuju tendenciju pada (što će biti posebno obrađeno u nastavku ove analize).

Ono što za lokalne samouprave predstavlja poseban problem kod ovih prihoda, a na šta je mnogo puta do sada ukazivano, jeste neadekvatna saradnja sa nadležnim državnim organima kada je u pitanju dobijanje podataka po osnovu ovih poreza i naknada.

Naime, iako je članom 16a Zakona o poreskoj administraciji propisano da su poreski organ i jedinica lokalne samouprave dužni da razmjenjuju službene podatke potrebne za ostvarivanje njihovih funkcija u skladu sa zakonom, stanje u odnosu na dostavu ovih podataka je i dalje ostalo nepromijenjeno.

Ono što ovom prilikom takođe treba napomenuti jeste da su pojedinim lokalnim samoupravama u prethodnom periodu bile prenijete brojne nadležnosti koje su finansirane iz lokalnih budžeta. Iako su ove aktivnosti doprinijele lokalnom ekonomskom razvoju, na duži rok se pokazalo da su potencijalni uzročnici deficita lokalnih budžeta. Stoga bi, u cilju pokrića deficita, bilo neophodno predvidjeti mogućnost refundacije ovih rashoda tim lokalnim samoupravama.

1. Porez na dohodak fizičkih lica

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave koji je stupio na snagu 01.01.2010. godine lokalnim samoupravama je povećana stopa pripadnosti prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica sa do tada važećih 10%, na 12% (Glavni grad Podgorica 13%, Prijestonica Cetinje 16%).

Ovakvo zakonsko rješenje je omogućilo da lokalne samouprave u periodu jan-jun 2011. godine ostvare 6.082.430,15 eura, što je za oko 20,51% više nego u istom periodu prethodne godine (5.047.140,25 eura)

U narednoj tabeli daje se prikaz ostvarenja prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica po svim jedinicama lokalne samouprave uporednim periodima jan-jun 2010 – jan-jun 2011 godine:

Opština	<i>jan-jun 2010</i>	<i>jan-jun 2011</i>	<i>razlika - nominalno</i>	<i>indeks</i>
Andrijevica	13,310.31	16,694.11	3,383.80	125.42
Bar	250,651.41	318,315.09	67,663.68	127.00
Berane	101,905.59	77,374.99	- 24,530.60	75.93
Bijelo Polje	132,978.95	113,348.99	- 19,629.96	85.24
Budva	253,109.59	291,973.39	38,863.80	115.35
Danilovgrad	89,032.89	62,905.62	- 26,127.27	70.65
Žabljak	16,195.43	13,435.30	- 2,760.13	82.96
Kolašin	36,379.51	22,875.18	- 13,504.33	62.88
Kotor	176,094.07	201,096.68	25,002.61	114.20
Mojkovac	27,257.71	23,316.32	- 3,941.39	85.54
Nikšić	348,057.95	486,913.50	138,855.55	139.89
Plav	46,815.97	39,708.70	- 7,107.27	84.82
Plužine	27,453.06	23,527.33	- 3,925.73	85.70
Pljevlja	290,352.91	151,605.38	- 138,747.53	52.21
Podgorica	2,681,154.13	3,701,233.41	1,020,079.28	138.05
Rožaje	49,464.98	41,115.48	- 8,349.50	83.12
Tivat	93,086.51	93,444.86	358.35	100.38
Ulcinj	77,982.50	79,082.33	1,099.83	101.41
Herceg Novi	217,053.76	240,090.64	23,036.88	110.61
Cetinje	110,881.00	75,775.00	- 35,106.00	68.34
Šavnik	7,922.02	8,597.85	675.83	108.53
Ukupno	5,047,140.25	6,082,430.15	1,035,289.90	120.51

Na osnovu prikazanih podataka, najveće učešće u ukupnim prihodima lokalnih samouprava po osnovu poreza na dohodak imaju: Glavni grad Podgorica 60,85% (3.701.233,41 eura), opština Nikšić 8,01% (486.913,50 eura), opština Bar 5,23% (318.315,09 eura) i opština Budva 4,80% (291.973,39 eura).

Značajnije povećanje prihoda u ovom periodu u odnosu na isti period prethodne godine po ovom osnovu zabilježili su: Nikšić 39,89%, Podgorica 38,05%, Bar 27,00%, Andrijevica 25,42%, dok su značajnija smanjenja zabilježena kod opština: Pljevlja 47,79%, Kolašin 37,12%, Cetinje 31,66%, Danilovgrad 29,35%, Berane 24,07%.

No, imajući u vidu ostvarenje prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, za potrebe ove analize napravljena je simulacija kojom su dovedeni u vezu ovi prihodi sa onima koji su naplaćeni po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica u periodu jan-jun 2011. godine

Prihodi po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica u periodu jan-jun 2011. godine ostvarili su u ukupnom iznosu od 6.361.497,97 eura (tabela 2 u okviru poglavlja I ove analize). Međutim, imajući u vidu podatke na osnovu ustupljenih prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, lokalne samouprave su realno ostale uskraćene za oko 500.000,00 eura prihoda po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica koji poreski obveznici nijesu platili prilikom realizacije ličnih primanja.

Opština	jan-jun 2011	ukupno naplaćeni porez na dohodak	projekcija prireza
Andrijevica	16.694,11	139.117,58	18.085,29
Bar	318.315,09	2.652.625,75	344.841,35
Berane	77.374,99	644.791,58	83.822,91
Bijelo Polje	113.348,99	944.574,92	122.794,74
Budva	291.973,39	2.433.111,58	316.304,51
Danilovgrad	62.905,62	524.213,50	68.147,76
Žabljak	13.435,30	111.960,83	14.554,91
Kolašin	22.875,18	190.626,50	24.781,45
Kotor	201.096,68	1.675.805,67	217.854,74
Mojkovac	23.316,32	194.302,67	25.259,35
Nikšić	486.913,50	4.057.612,50	527.489,63
Plav	39.708,70	330.905,83	43.017,76
Plužine	23.527,33	196.061,08	25.487,94
Prijevlja	151.605,38	1.263.378,17	164.239,16
Podgorica	3.701.233,41	28.471.026,23	4.270.653,93
Rožaje	41.115,48	342.629,00	44.541,77
Tivat	93.444,86	778.707,17	101.231,93
Ulcinj	79.082,33	659.019,42	85.672,52
Herceg Novi	240.090,64	2.000.755,33	260.098,19
Cetinje	75.775,00	473.593,75	71.039,06
Šavnik	8.597,85	71.648,75	9.314,34
Ukupno	6.082.430,15	48.156.467,81	6.839.233,22

U prilog činjenici da je porez na dohodak fizičkih lica kategorija koja pokazuje tendenciju pada (sa početka ovog poglavlja), govori i podatak da su lokalne samouprave u periodu jan-jun 2010. godine po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica ostvarile 5,047,140,25 eura. Kada se ovaj podatak preračuna na važeća zakonska rješenja (po kojima lokalnim samoupravama pripadalo 10%, izuzev Prijestonici 15% od ukupno ostvarenih prihoda po osnovu ovog poreza), dobija se podatak da je ukupna masa ostvarenog poreza na dohodak fizičkih lica za ovaj period iznosila 50.101.799,17 eura, što je za oko 2 mil.eura više u odnosu na ono što je ostvareno u periodu jan-jun 2011. godine (48.156.467,81 eura).

Ovakva će tendencija u kretanju prihoda po osnovu ovoga poreza izazvati smanjenje prihoda kako po osnovu poreza na dohodak, tako po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica.

Posebnu opasnost kada su u pitanju ovih prihodi predstavlja i odlaganje plaćanja obaveza po osnovu ličnih dohodaka, što na duži rok svakako predstavlja veliku opasnost za stvaranje deficita kako tekućih, tako i ukupnih budžeta lokalnih samouprava.

2. Porez na promet nepokretnosti

Zakonska rješenja u odnosu na pripadnost prihoda po osnovu poreza na promet nepokretnosti lokalnim samoupravama su takođe od početka ove godine izmijenjena i to na način pripadnosti 80% ovih prihoda opštini na čijoj se teritoriji ostvari ovaj porez (po ranijem zakonskom rješenju, lokalnim samoupravama je pripadalo 50% od ovih prihoda).

No, bez obzira na ovakvo zakonsko rješenje, prihodi po ovom osnovu su u periodu jan-jun 2011. godine ostvarile u iznosu od 4.256.781,98 eura, što za 1,53% manje nego u istom periodu prethodne godine (4.322.815,58 eura).

U narednoj tabeli da je se pregled ostvarivanja prihoda po ovom osnovu po jedinicama lokalne samouprave u ova dva uporedna perioda:

Opština	jan-jun 2010	jan-jun 2011	razlika - nominalno	indeks
Andrijevića	487.15	439.22	- 47.93	90.16
Bar	515,923.98	702,041.13	186,117.15	136.07
Berane	18,388.98	28,630.66	10,241.68	155.69
Bijelo Polje	38,295.12	21,509.17	- 16,785.95	56.17
Budva	806,118.05	801,346.08	- 4,771.97	99.41
Danilovgrad	27,145.73	34,641.83	7,496.10	127.61
Žabljak	33,110.97	27,337.94	- 5,773.03	82.56
Kolašin	29,296.89	15,600.42	- 13,696.47	53.25
Kotor	277,304.58	501,818.57	224,513.99	180.96
Mojkovac	3,998.71	2,470.39	- 1,528.32	61.78
Nikšić	133,897.83	141,607.74	7,709.91	105.76
Plav	4,342.85	9,598.60	5,255.75	221.02
Plužine	19.80	3,063.37	3,043.57	15,471.57
Pljevlja	39,491.03	27,960.02	- 11,531.01	70.80
Podgorica	892,772.50	750,538.38	- 142,234.12	84.07
Rožaje	21,775.36	18,729.35	- 3,046.01	86.01
Tivat	811,501.41	197,685.17	- 613,816.24	24.36
Ulcinj	212,262.48	65,241.93	- 147,020.55	30.74
Herceg Novi	393,413.16	842,210.63	448,797.47	214.08
Cetinje	63,269.00	63,938.00	669.00	101.06
Šavnik	-	373.38	373.38	-
Ukupno	4,322,815.58	4,256,781.98	- 66,033.60	98.47

Kao što se na osnovu prikazanih podataka vidi, najveće učešće u ukupnim prihodima lokalnih samouprava po osnovu poreza na promet nepokretnosti imaju: Herceg Novi 19,79%, Budva 18,83%, Podgorica 17,61%, Bar 16,49%.

Značajniji rast ovih prihoda u periodu jan-jun 2011. godine u odnosu na isti period prethodne godine ostvarile su opštine: Plužine, Herceg Novi, Kotor, Plav.

Međutim, imajući u vidu nove zakonske odredbe kada je u pitanju raspodjela prihoda po osnovu poreza na promet nepokretnosti, jasno je da i u ovom slučaju lokalnim samoupravama po osnovu ovog poreza realno nijesu povećani prihodi koliko se to u momentu donošenja zakona očekivalo.

Naime, 4.322.815,58 eura ustupljenih prihoda lokalnih samouprava u periodu jan-jun 2010. godine po osnovu poreza na promet nepokretnosti (pri tada važećoj raspodjeli ovih prihoda na 50:50), znači ukupnu masu prihoda po osnovu ovog poreza od 8.645.631,16 eura.

Nasuprot tome, u periodu jan-jun 2011. godine ukupno je ostvarena masa prihoda po osnovu ovog poreza (pri raspodjeli po kojoj lokalnim samoupravama pripada 80%) u iznosu od 5.320.977,48 eura, što je za oko 38,46% manje u odnosu na isti period prethodne godine.

Imajući u vidu tendenciju pada ovih prihoda, jasno je da je bojazan koje su lokalne samouprave imale prilikom donošenja novih zakonskih rješenja u odnosu na povećanje prihoda po osnovu povećanja procenta pripadnosti od prihoda od poreza na promet nepokretnosti, bila opravdana.

U odnosu porez na promet nepokretnosti i ovom prilikom navodimo neophodnost prenošenja cjelokupne administracije ovoga poreza na lokalni nivo, kako zbog dobijanja ažurnijih i preciznijih podataka, tako i zbog stvaranja kvalitetnije baze podataka za utvrđivanje porez na nepokretnosti.

3. Koncesione i druge naknade za korišćenje prirodnih dobara

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave koji je stupio na snagu od početka ove godine, preraspodjela prihoda po osnovu koncesionih naknada definisana je na drugačiji način u odnosu na do tada važeća rješenja kojim je bilo propisano da se raspodjela ovih prihoda između državnog i lokalnog nivoa vrši u odnosu 70:30 u korist državnog budžeta.

Međutim, kako je članom 28 izmijenjenog Zakona o finansiranju definisana raspodjela prihoda od ovih naknada u odnosu 70:30 u korist lokalnih budžeta (izuzev za koncesione naknade za korišćenje luka, morskog dobra, gdje je propisano da opštinama pripada 20% od ovih prihoda), a članom 76b istog zakona propisana podjela prihoda po osnovu korišćenja šuma za 2011. godinu u odnosu 50:50, te odložena primjena odredaba koje se odnose na raspodjelu prihoda po osnovu naknade za korišćenje morskog dobra u iznosu od 20% do 01.01.2012. godine, odnosno 50% počev od 2013. godine, to su opštine u periodu jan-jun 2011 godine ostvarile prihode po osnovu ovih naknada u iznosu od 2.635.683,83 eura, što je za oko 181,44% više nego u istom periodu prethodne godine.

U narednoj tabeli daje se pregled ostvarivanja prihoda po osnovu koncesionih i drugih naknada za korišćenje prirodnih dobara:

Opština	<i>jan-jun 2010</i>	<i>jan-jun 2011</i>	<i>razlika - nominalno</i>	<i>indeks</i>
Andrijevića	2,338.64	10,268.01	7,929.37	439.06
Bar	92,986.13	91,103.38	- 1,882.75	97.98
Berane	41,266.90	67,378.15	26,111.25	163.27
Bijelo Polje	61,546.44	83,128.06	21,581.62	135.07
Budva	22,685.47	18,870.73	- 3,814.74	83.18
Danilovgrad	85,947.33	135,362.30	49,414.97	157.49
Žabljak	20,350.73	144,855.33	124,504.60	711.79
Kolašin	28,562.92	44,608.87	16,045.95	156.18
Kotor	30,675.00	47,134.78	16,459.78	153.66
Mojkovac	7,838.92	209,156.55	201,317.63	2,668.18
Nikšić	100,374.68	139,681.61	39,306.93	139.16
Plav	2,769.33	8,597.45	5,828.12	310.45
Plužine	82,538.33	245,883.92	163,345.59	297.90
Pljevlja	51,864.43	836,373.62	784,509.19	1,612.62
Podgorica	185,242.53	441,891.09	256,648.56	238.55
Rožaje	106,280.43	67,795.02	- 38,485.41	63.79
Tivat	1,562.46	7,890.08	6,327.62	504.98
Ulcinj	2,025.38	6,555.10	4,529.72	323.65
Herceg Novi	2,223.58	11,130.20	8,906.62	500.55
Cetinje	3,491.00	8,819.00	5,328.00	252.62
Šavnik	3,930.86	9,200.58	5,269.72	234.06
Ukupno	936,501.49	2,635,683.83	1,699,182.34	281.44

Najveće učešće u ovim prihodima imaju opštine Pljevlja 31,73%, Podgorica 16,76%, Plužine 9,33%, dok je kod najvećeg broja opština zabilježen značajan rast ovih prihoda u periodu jan-jun 2011. godine u odnosu na isti period prethodne godine.

Međutim, prema dobijenim informacijama iz opština, ova su povećanja dobrim dijelom bila uslovljena naplatama ovih naknada iz ranijih godina, a ne samo izmjenama zakonskih rješenja (problemi u odnosu na prihode po osnovu koncesionih naknada su i dalje ostali ne promijenjeni). Tako je opština Pljevlja u prvom polugodištu ove godine naplatila oko 670.000,00 eura po osnovu ranijih dugovanja, opština Mojkovac oko 110.000,00 eura i dr.

Pored toga, zabrinjava i podatak da prihodi po osnovu koncesionih naknada zauzimaju izuzetno malo učešće u ukupnim prihodima lokalnih samouprava. Tako su koncesione naknade u ukupnim prihodima za period jan-jun 2010. godine učestvovala sa samo 1,11%, dok je u istom periodu ove godine, učešće ovih prihoda 2,94% (u ovaj iznos su uključeni i naplaćeni prihodi iz ranijih godina).

4. Naknada za korišćenje drumskih vozila i njihovih priključnih vozila (eko naknada)

Lokalne samouprave su izmjenama Zakona o finansiranju dobile i nove prihode po osnovu naknade za korišćenje drumskih vozila i njihovih priključnih vozila (eko naknada). Shodno tim zakonskim rješenjima, opštinama pripada 30% prihoda po osnovu ove naknade koja se plaća prilikom registracije vozila.

U narednoj tabeli se daje pregled ovog prihoda po opštinama u periodu jan-jun 2011. godine:

Opština	iznos	učešće
Andrijevića	771.00	0.21
Bar	10,176.92	2.72
Berane	3,393.00	0.91
Bijelo Polje	10,680.27	2.86
Budva	-	-
Danilovgrad	4,009.55	1.07
Žabljak	-	-
Kolašin	1,923.00	0.51
Kotor	3,837.59	1.03
Mojkovac	-	-
Nikšić	21,491.85	5.75
Plav	-	-
Plužine	-	-
Prijevlja	6,858.11	1.83
Podgorica	288,133.73	77.03
Rožaje	3,352.50	0.90
Tivat	5,055.00	1.35
Ulcinj	-	-
Herceg Novi	9,537.63	2.55
Cetinje	4,821.00	1.29
Šavnik	-	-
Ukupno	374,041.15	100.00

Lokalne samouprave su u navedenom periodu ostvarile 374.041,15 eura po osnovu ove naknade.

Međutim, ono što zabrinjava jeste da pojedinim lokalne samouprave još uvijek ništa nije ustupljeno po osnovu ove naknade (Budva, Žabljak, Mojkovac, Plav, Plužine, Ulcinj i Šavnik). Osim toga, bez obzira što je usmjeravanja dijela ove naknade za sve opštine trebalo da otpočne početkom godine, najveći dio opština je tek tokom aprila/maja mjeseca počeo da dobija od centralnog nivoa prihoda po ovom osnovu.

Ostalo je, dakle, nerazriješeno pitanje termina od kada će se svim lokalnim samoupravama ustupati prihodi po osnovu eko-naknade, kao i to da li će se

nadomjestiti adekvatan dio ove naknade od početka godine svim opštinama. Ovaj problem je moguće riješiti samo u saradnji sa Ministarstvom finansija i Ministarstvom unutrašnjih poslova.

IIIc. Egalizacioni fond

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju je, kao što je poznato, proširio osnovicu za formiranje sredstava Egalizacionog fonda. Tako se, počev od 01.01.2011. godine, 11% ukupno ostvarenog poreza na dohodak fizičkih lica, 10% ukupno ostvarenog poreza na nepokretnosti, 100% ukupno ostvarenog poreza na upotrebu motornih vozila, plovnih objekata, vazduhoplova i letilica i 40% od ukupno ostvarenih koncesionih naknada od igara na sreću, sliva u ovaj fond.

Opština	<i>jan-jun 2010</i>	<i>Jan-jun 2011</i>	<i>razlika - nominalno</i>	<i>indeks</i>
Andrijevica	113,314.00	405,381.60	292,067.60	357.75
Bar	-	-	-	-
Berane	1,089,283.00	1,674,507.00	585,224.00	153.73
Bijelo Polje	1,572,072.00	1,604,605.40	32,533.40	102.07
Budva	-	-	-	-
Danilovgrad	315,790.00	219,766.40	- 96,023.60	69.59
Žabljak	135,251.00	81,397.20	- 53,853.80	60.18
Kolašin	157,736.00	698,156.60	540,420.60	442.61
Kotor	-	-	-	-
Mojkovac	226,910.00	254,043.60	27,133.60	111.96
Nikšić	817,442.00	1,495,482.25	678,040.25	182.95
Plav	259,452.00	414,308.60	154,856.60	159.69
Plužine	175,551.00	-	- 175,551.00	-
Pljevlja	969,973.00	905,386.60	- 64,586.40	93.34
Podgorica	-	-	-	-
Rožaje	622,459.00	963,948.80	341,489.80	154.86
Tivat	-	-	-	-
Ulcinj	324,586.00	311,510.80	- 13,075.20	95.97
Herceg Novi	-	-	-	-
Cetinje	280,262.00	774,591.00	494,329.00	276.38
Šavnik	324,685.00	443,599.80	118,914.80	136.62
Ukupno	7,384,766.00	10,246,685.65	2,861,919.65	138.75

Na osnovu prikazanih podataka, najveće učešće u ukupno ostvarenim prihodima svih lokalnih samouprava u periodu jan-jun 2011. godine po ovom osnovu imali su: Berane 16,34%, Bijelo Polje 15,66%, Nikšić 14,59%.

Kod većine opština korisnica sredstava Egalizacionog fonda, po ovom osnovu je ostvaren rast u odnosu na isti period prethodne godine, osim što je zabilježen pad ovih prihoda kod opština: Žabljak za 39,82%, Danilovgrad za 30,41%, Pljevlja za 6,66% i Ulcinj za 4,03%.

III. Krediti i pozajmice

Opština	<i>jan-jun 2010</i>	<i>jan-jun 2011</i>	<i>razlika - nominalno</i>	<i>indeks</i>
Andrijevica	-	-	-	-
Bar	300,000.00	640,000.00	340,000.00	213.33
Berane	160,450.00	18,950.10	- 141,499.90	11.81
Bijelo Polje	2,009,724.00	522,599.15	- 1,487,124.85	26.00
Budva	-	-	-	-
Danilovgrad	-	-	-	-
Žabljak	-	-	-	-
Kolašin	-	-	-	-
Kotor	98,429.14	197,800.00	99,370.86	200.96
Mojkovac	-	150,000.00	150,000.00	-
Nikšić	180,000.00	3,138,961.00	2,958,961.00	1,743.87
Plav	40,000.00	-	- 40,000.00	-
Plužine	-	-	-	-
Pljevlja	20,000.00	94,680.30	74,680.30	473.40
Podgorica	-	-	-	-
Rožaje	-	300,000.00	300,000.00	-
Tivat	-	-	-	-
Ulcinj	122,926.40	673,616.41	550,690.01	547.98
Herceg Novi	1,485,912.05	1,485,000.00	- 912.05	99.94
Cetinje	29,641.00	44,995.00	15,354.00	151.80
Šavnik	-	-	-	-
Ukupno	4,447,082.59	7,266,601.96	2,819,519.37	163.40

Na osnovu podataka prikazanih u prethodnoj tabeli, lokalne samouprave su u periodu jan-jun 2011. godine ostvarile prihode po osnovu kredita i pozajmica u ukupnom iznosu od 7.266.601,96 eura, što je u odnosu na isti period prethodne godine 63,40% više (4.447.082,59 eura).

U ukupno ostvarenom iznosu u posmatranom periodu, najveće je učešće opština: Nikšić 43,20%, Herceg Novi 20,44%, Ulcinj 9,27%.

IV IZVRŠENJE RASHODA I NEIZMIRENE OBAVEZE LOKALNIH SAMOUPRAVA

U cilju dobijanja objektivnije slike o stanju u finansijama lokalnih samouprava, ova analiza će se ukratko pozabaviti podacima o izvršenju rashoda i neizmirenim obavezama lokalnih samouprava.

1) Rashodi

Na osnovu podataka koje su lokalne samouprave dostavile Ministarstvu finansija, ukupni rashodi su se u periodu jan-jun 2010 – jan-jun 2011. godine realizovali kako slijedi:

RB	Vrsta rashoda	jan-jun 2010	jan-jun 2011	Razlika	indeks
I	Tekući izdaci	22.887.560,05	22.522.091,33	365.468,72	98,40
	Bruto zarade i doprino. na ter.poslo.	11.600.890,78	10.267.822,92	1.333.067,86	88,51
	ostala lična primanja	2.110.625,42	3.394.864,80	1.284.239,38	160,85
	rashodi za materijal i usluge	6.142.280,37	5.378.459,87	763.820,50	87,56
	tekuće održavanje	1.632.209,12	1.468.905,81	163.303,31	89,99
	kamata	475.674,66	890.784,49	415.109,83	187,27
	renta	280.244,12	151.384,42	128.859,70	54,02
	subvencije	299.956,03	404.534,43	104.578,40	134,86
	ostali izdaci	345.679,55	565.334,59	219.655,04	163,54
II	Transferi za socijalnu zaštitu	144.582,35	273.545,97	128.963,62	189,20
III	Transferi institucijam, NVO i javnom sektoru	10.902.062,78	10.593.812,27	308.250,51	97,17
IV	Kapitalni izdaci	23.927.258,93	19.821.557,36	4.105.701,57	82,84
V	Pozajmice i krediti	46.653,80	1.422.051,42	1.375.397,62	3048,09
VI	Otplata dugova	19.467.408,14	23.377.591,08	3.910.182,94	120,09
VII	Rezerve	1.416.711,46	1.234.723,33	181.988,13	87,15
Ukupno		78.792.237,51	79.245.372,76	453.135,25	100,58

Ukupni rashodi su se, dakle, na nivou svih lokalnih samouprava u periodu jan-jun 2011.godine ostvarili u iznosu od 79.245.372,76 eura što je za oko 0,58% više nego u istom periodu prošle godine (78.792.237,51 eura).

Međutim, struktura rashoda u ova dva uporedna perioda je različita. Tako je u periodu jan-jun 2010 godine, najveće je učešće kapitalnih izdataka (30,37%); zatim tekućih izdataka (29,05%) (u okviru kojih najznačajnije mjesto zauzimaju rashodi za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca – 14,72%); i izdaci namijenjeni otplati dugova (24,71%).

U periodu jan-jun 2011. godine, struktura rashoda je djelimično izmijenjena, tako da izdaci namijenjeni otplati dugova zauzimaju 29,50%, tekući izdaci 28,42% (rashodi za bruto zarade – 12,96%), dok kapitalni izdaci obuhvataju 25,01% ukupnih rashoda.

U odnosu na isti period prethodne godine, povećani su izdaci za pozajmice i kredite i otplate dugova i transferi za socijalnu zaštitu, dok su smanjeni: tekući izdaci, transferi za socijalnu zaštitu, transferi institucijama, NVO i javnom sektoru, rezerve, a naročito kapitalni izdaci.

2) Neizmirene obaveze

Na osnovu podataka koje su lokalne samouprave dostavile Ministarstvu finansija, ukupne neizmirene obaveze lokalnih samouprava na kraju II kvartala 2011. godine iznosile su 93.836.528,96 eura i imale su sljedeću strukturu:

Obaveze za tekuće rashode	32.758.055,75	34,91
<i>Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca</i>	19.269.025,01	20,53
<i>Obaveze za ostala lična primanja</i>	662.822,66	0,71
<i>Obaveze za ostale tekuće rashode</i>	12.826.208,08	13,67
Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	15.120,25	0,02
Obaveze za transfere institucijama, pojedincima, NVO	3.471.843,59	3,70
Obaveze za kapitalne izdatke	40.090.705,82	42,72
Obaveze po pozajmicama i kreditima	17.372.442,17	18,51
Obaveze iz rezervi	128.361,38	0,14
UKUPNO	93.836.528,96	100,00

U strukturi neizmirenih obaveza lokalnih samouprava za period jan-jun 2011. godine najznačajnije mjesto zauzimaju neizmirene obaveze za kapitalne izdatke 42,72%, za tekuće rashode 34,91% i za pozajmice i kredite 18,51%.

Ove smo podatke poredili sa podacima o neizmirenim obavezama koje su lokalne samouprave na kraju 2010. godine dostavile Ministarstvu finansija.

Na osnovu ovih podataka, u odnosu na kraj prethodne godine, opštine su smanjile neizmirene obaveze za oko 1,20% (ukupne neizmirene obaveze opština na kraju 2010. godine su iznosile 94.970.000,00 eura).

Rezime

Prilikom donošenja izmijenjenih zakonskih rješenja koja regulišu sistem finansiranja lokalnih samouprava, namjera zakonodavca je bila usmjerena ka stvaranju stabilnih izvora finansiranja koji treba da budu primjereni funkcijama koje vrše organi lokalne samouprave, osiguranju stabilnosti finansija na dugi rok i redovno servisiranje zakonskih obaveza.

Ova je analiza pokazala da zakon nije postigao očekivanje rezultate. Pokazalo se da povećanje ukupnih prihoda po osnovu povećanja procenta pripadnosti ustupljenih prihoda za koje se očekivalo da će imati tendenciju rasta, realno pokazuje suprotne efekte. U pitanju su prihodi koji u ukupnom iznosu (masi) pokazuju pad.

Realno su porasli prihodi iz Egalizacionog fonda, ali lokalne samouprave treba da svoje finansiranje što više zasnivaju na sopstvenim приходima. Uz svo poštovanje razloga za ukidanje pojedinih lokalnih prihoda (poreza na firmu ili naziv, poreza na potrošnju i poreza na igre na sreću, ali svakako ne treba zaboraviti značajne prihode koje su lokalne samouprave u prethodnom periodu izgubile ukidanjem naknade za korišćenje građevinskog zemljišta i pojedinih lokalnih komunalnih taksa), koji su se odnosili na stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta, istovremeno je značajno uticalo i na smanjenje fiskalnog kapaciteta lokalnih samouprava.

Namjera zakonodavca je bila da porez na nepokretnosti bude osnovni sopstveni izvor finansiranja lokalnih samouprava. Ali da bi se to postiglo, neophodno je obezbijediti uslove za kvalitetnu implementaciji zakonskih odredbi. Činjenica je da je u uporednim periodima došlo do rasta prihoda po osnovu poreza na nepokretnosti, ali da bi se u potpunosti iskoristio fiskalni kapacitet po osnovu ovog poreza, neophodno je preduzeti značajne mjere u odnosu na probleme prilikom utvrđivanja, naplate i kontrole ovog poreza.

A za to su odgovorni kako organi lokalne, tako i organi državne uprave. Zato će samo kvalitetna saradnja svih ovih subjekata obezbijediti ostvarivanja makar onih 15 mil eura koje je Ministarstvo finansija u svojim simulacijama projektovalo kao pozitivan efekat posljednjih zakonskih izmjena.

Predsjednik Komisije
Mitar Matijašević, sr.